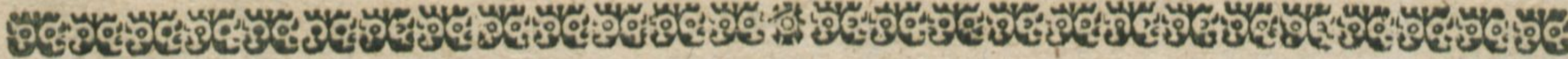

Eisenbergæ,
 TYPIS
 JACOBI
 PETRI
 KUECKEL-
 HAHNII,
 DUCAL.
 SAXONIÆ
 TYPOG.

FELICITER L. S. H!

Fldoxum quendam, celeberrimum Cnidiorum Astronomum, more nobis suo, hoc est nitidissimis verbis commendat autor Latinissimus, festivus deliciarum Arbitrator. Refert quippe, Philosophum ingenti siderum amore illectum in cacumine excelsissimi montis consenuisse, ut astrorum cœliqve motus deprehenderet. Ita vero est. Trahimur omnes & ducimur ad cognitionis & scientiæ cupiditatem, in qua excellere pulchrum putamus; labi autem, ignorare & decipi & turpe & ingenuo homine indignum ducimus. Hic nobis seritur, hic metitur, tanto sæpe studio, ut & laborare & sudare sit voluptas. Invitant exempla eorum, quos in illustri positos loco veneramus, invitat rei, cui studemus, dignitas, ut ei perdiscendæ non dies sufficere arbitrati, aliquantum noctis assumamus.

Quos Eisenberga suo fovet gremio, literis melioribus addictos, hi si à DEO T. O. M. discesseris, nihil agunt prius, nihil majore sollicitudine expectant, quam fidus communi patriæ saluberrimum, tota Europa, quam late illa patet, fulgentissimum, cujus ortum felicissimum festivo nunc applausu pius quisque, devotissime actis DEO gratibus, excipit. *Festum Natalitium* intelligo *Serenissimi Principis ac Domini, Domini CHRISTIANI, Ducis Saxonie, Juliaci, Clivia, Montium, Angriae & Westphaliae, Landgravi Thuringia, Marchionis Misniae, Principali dignitate Comitis Henneberga, Comitis Marcae & Ravensburgi, Dynastæ Ravensteinii, & rel. Principis & Domini nostri clementissimi*, felicissimo hodie sidere, vice quinquagesima tertia reversum. Cujus exortum ut rectius observarent, soli velut nati soli juvenes eximii, in montis nostri cacumine præstolati, quæ meditati interim quinque illorum sunt, (nec enim omnes promiscue videbantur admittendi) cras, DEO volente, hora octava recitare solenniter constituerunt.

Hos ut audire benevole *Perillustres & Generosissimi Aulae Procures, Maxime Reverendus Lycei Ephorus, Pranobilissimi, plurimum Reverendi, Amplissimi Clarissimiqve Scholæ nostræ Patroni, fautores & amici* ne dedignentur, non dicentium adeo profectibus & conatu, quam Ejus potius meritis adducti, cujus honoribus instituta hæc solennitas est, exquisitissimis verbis rogamus, precamur, flagitamus. Sustinebunt singuli de felicissimo Natali gratulantium vices; seorsim quidem

Johann. Georgius Michaëlis, alumnus Ducalis, Siglitz - Osterl. Fortuna,
Carolus Henricus Linde / alumn. Duc. Gleina - Osterl. Salutis,
Johann. Jeremias Meier / Petersberga - Osterlandus Irenes,
David Fridericus Sreiesleben / Eisenbergensis Charitum,
Carolus Henricus Seubler / alumnus Ducal. Hermsdorff - Osterl. Eusebies,

pleno veluti copiosa cornu munera Serenissimo Patriæ Patri devotissime apprecati, sedentibus interea cæteris, pioqve silentio votis vota addituris. Nos feliciter Duci, feliciter Ducisse acclamamus. DEUS TE servet, Domine, Patriæ Pater indulgentissime! DEUS

Augeat Imperium nostri Ducis, augeat annos!

Pio defuncti voto ad patriæ res, brevi levique filo pertexendas revertimur, de *edibus Eisenbergensi-*

gensum sacris pauca relaturi. Parochiali ecclesia, capellisqve S. S. Petri & Pauli itemqve S. Nicolai posterior est tempore ECCLESIA CONVENTUALIS die Kloster-Kirche. Illius ædis sacrae memoriam suggerit singulare diploma, fundato olim monasterio consecratum, cujus copiam B. L. fecimus jam dissert. XI. Non alia forte ædes illa fuit, quam parochialis, cui splendidius, novis quippe sumptibus exurgenti addita fuisse videntur Præpositi Monialiumque habitacula. Fundatio basilicæ, seu veteris parochialis amplificatio, incidit in primordia seculi post natum Christum decimi tertii, quod dissertatiunculæ nostræ VIII. XI. & XII. legentes docent, hoc est in ipsa conventus Monachorum regularium initia.

Dedicatam fuisse ædem, B. Mariæ virginis honoribus novimus, plurimorum diplomatum fide, ipsoque monasterii sigillo, dissertatiunculæ XII. præfixo edocti. Accessit suo tempore religiosus (superstitiosus debebam scribere) sanctæ crucis cultus. Quæ ipsa utique sententiam nostram de commutata in conventualem parochiali ecclesia sententiam confirmant, cum accedente Monasterio & majore sui parte & novo crucis nomine videatur adaucta. Forte an illustrissimi Marchionis Misniæ, Theodorici, qui & collegit primus conventum & munificentissime dotavit, liberalitas, diplomatibus citatis jam laudata, particulam aliquam crucis sanctæ huic ecclesiæ comparavit, vel certe crucem Pontificiis, iisque singularibus ceremoniis dedicatam hujus cultui pro tempore destinavit.

Favere videntur huic conjecturæ Meinhardi, Numburgensis Episcopi, verba inserta diplomati cuidam, quo XL. dierum indulgentias ecenobio elargitur, collatasq; aliorum episcopum plurimas liberaliter confirmat quod ita habet: *Meinhardus Dei gratia Nuemb. Episcopus universis Christi fidelibus presentes literas inspecturis salutem in Domino - - - Cupientes ut ecclesia sanctimonialium in Isenberg constructa & fundata in honorem B. Marie Virginis, in qua etiam vivifica crux Domini nostri, Domini Christi specialiter veneratur in quatuor festivitibus ejusdem B. Marie Virginis, immo in Exaltatione & Inventione ejusdem S. crucis congruis honoribus frequentetur, & Christi fideles eisdem sanctimonialibus & ad structuram ibidem laudabiliter inchoatam manuum porrigant adiutricem - - - Datum Cixæ Anno Domini M. CC LXXX. in crastino conversionis B. Pauli Apostoli, Pontificatus nostri anno octavo*

Lausnizensium certe monasterium, nostro confine, reliquiis sanctorum superbiisse, autentica probant diplomata, alias forte, si visum DEO fuerit, è tenebris in lucem producenda. Imo vero ut conjecturis tandem finis sit, vivifica crux Eisenbergæ requievisse asseritur. Diploma ita incipit: *Nos Fridericus D. g. Com. S. Pal. universis Christi fidelibus tam presentis quam futuri ævi, ad quos presens scriptum pervenerit, cupimus esse notum, quod nos de bona voluntate nostra, sincere propter Deum & ob honorem vivifice crucis in Isenberch requiescentis Molendinum - - - consulimus ecclesie sanctimonialium in Isenberch - - - Dat. A. D. M. CC. LXXXV. Idict. XIV. id. Octobr.*

Oportandum omnino foret, non simul cum abusu sublatum fuisse usum eximii ædificii, magno, quod istiusmodi ædibus contigit, pretio extracti. Neque dubitandum enim est, in augustiorem formam elatam eminuisse basilicam sumptibus maximis, tum ex Herbipolensi concilio, magno Episcoporum consensu, tum & alias precibus Eisenbergensium collectis. Dignum est lectu multis quidem de causis, alias prolixius repetendis, diploma, insolenti more literis ingentibus, iisdemque & cæteris omnibus aureis, exaratum, cujus quæ erant primariae tres, in fronte L. S. H. spectandas obtulimus.

Universis Sancte Matris Ecclesie filiis ad quos presentes litere pervenerint. Nos miseratione divina Bertrandus Ampunensis, Augustinus salubriensis, Bertoldus Cisopolensis, Johannes Candinionensis, Petrus Valonensis, Raphabel Archadicensis, Franciscus Lapsacensis, Lazarus Boutrontinensis, Albertinus Surinanensis, Johannes Avenionensis, Richardus Naturensis, Johannes Ucglenensis, Cosmas Trapacensis, Johannes Aitonensis Episcopi salutem in domino sempiternam. Splendor principum luminis, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate. Pia vota fidelium declementia & ejus majestate sperantium tunc etiam favore benigno prosequitur, cum devota ipsorum
sancto-

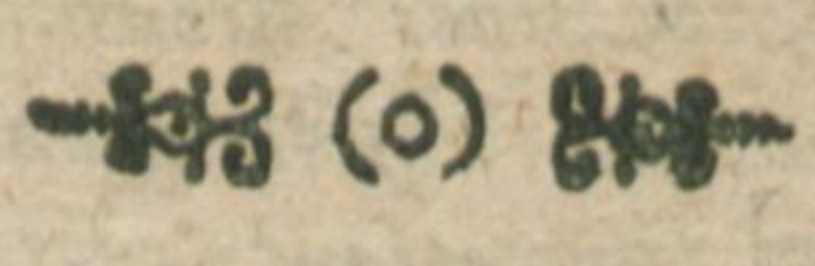
FKya 443b

sanctorum meritis & precibus adjuvatur. Cupientes igitur, in Monasterium sancte Crucis sanctimonialium extra muros Ilsenberg & capella sancti Nicolai ibidem Nuemburgensis dioceseos congruis honoribus frequententur, & à Christi fidelibus iugiter venerentur Omnibus vere penitentibus contritis & confessis, qui ad dictum monasterium & ad dictam capellam in singulis suorum Patronorum & Beate Marie virginis festiuitatibus ac omnibus aliis infra scriptis, videlicet Natiuitatis domini, Circumcisionis, Epiphaniæ Parasceves Pasce, Ascensionis, Trinitatis & Corporis Christi, Inventionis & Exaltationis sancte crucis, sancti Michaelis, sanctorum Petri & Pauli Apostolorum & omnium aliorum Apostolorum sanctorum, Johannis Evangeliste, Johannis Baptiste & quatuor sancte ecclesie doctorum in festo omnium sanctorum & Evangelistarum & commemoratione animarum, diæque ecclesie dedicationibus sanctorumque Stephani, Laurentii, Mauritii, Georgii, Nicolai, Martini, decem millia militum ac sanctorum Marie Magdalene, Marthe, Anne, Katherine, Ursule, Dorothee, Margarethe, Barbare, undecim millia virginum, Elyzabeth vidue per octavas festiuitatum predictarum octavas horantium singulisque diebus dominicis & festiuis causa devotionis orationis aut peregrinationis accesserint, vel qui missis, vesperis, matutinis, predicationibus aut aliis diuinis officiis ibidem interfuerint vel qui corpore Christi, corpore seu oleum sacrum ad infirmos cum portantur, secuti fuerint, vel qui in elevatione corporis Christi flexis genibus humiliter se inclinauerint, aut qui in serotina pulsatione campane flexis genibus tria ave Maria dixerint, vel qui ad fabricas, luminaria, ornamenta, libros, calices aurum, argentum, vestimenta donauerint, legauerint, donari vel legari procurauerint, vel quouis alio modo dicto Monasterio & dicte Capelle manus porrexerint adiutrices, aut qui pro salubri statu Domini Episcopi presentium confirmatoris ac pro Domino Henrico de Mosin ejusdem Monasterii Preposito, nec non pro domino Günthero de Plaunitz, Ecclesie Nuemburgensis Canonico harum Impetratore ac pro animabus omnium presentium amicorum & benefactorum suorum pie Deum orauerint, quandocumque & quotiescumque vel ubicumque premissa vel aliquod premissorum devote fecerint, de omnipotentis Dei misericordia, & B. Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi singuli nostrorum quadraginta dies de injunctis iis penitentis misericorditer in domino relaxamus dum modo Dyocesani voluntas ad id accesserit & consensus. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum Avinone Anno millesimo Trecentesimo Sexagesimo, Indictione XIII. die XVII. mensis Martii potestate sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Innocentii Divina providentia Pape Sexti anno VIII.

Et nos Gerhardus Dei & Apostolice sedis gratia episcopus ecclesie Nuemburgensis predictas indulgentias auctoritate diocesana approbamus, & in Dei nomine presentibus confirmamus, ac universis Christi fidelibus, qui premissa seu premissorum aliqua devote adimpleverint XL. dies indulgentiarum de injuncta eis penitentia misericorditer in Deo relaxamus Sigillum nostrum presentibus appendentes in testimonium premissorum sub anno Dni. M. CCC LX. in die Marci Evangeliste.

Ut vero constet, maximum fuisse indulgentiarum huic cœnobio concessarum copiam, aliam notitiam pro spatio subtexere volumus: In nom. Dom. Amen. Bruno D. g. Nuemb. ecclesie Episcopus omnibus vere penitentibus & confessis conventui sanctimonialium in Ilsenberg nostre dioceseos manum porrigentibus adiutricem. Nos de omnipotentis Dei misericordia quadraginta dierum indulgentias de injunctis penitentis misericorditer in Domino relaxamus. Nec non indulgentias MCCC LX. dierum à venerabilibus in Christo patribus & dominis videlicet -- (Sequuntur nomina Archi - Episcoporum & Episcoporum XXVI, plerorumque Germanorum, quæ paginæ angustia non capit) in concilio Herbipolensi prefato conventui Sanctimonialium in Ilsenberg salubriter elargitam ratam habemus -- Nihilominus saepe dictum conventum in Ilsenberg D. dies & XIII. harenas indulgentiarum habere didicimus ab antiquo -- A. D. MCC LXXXIX. Tertio nonas febr. Pontif. nostri anno IV.

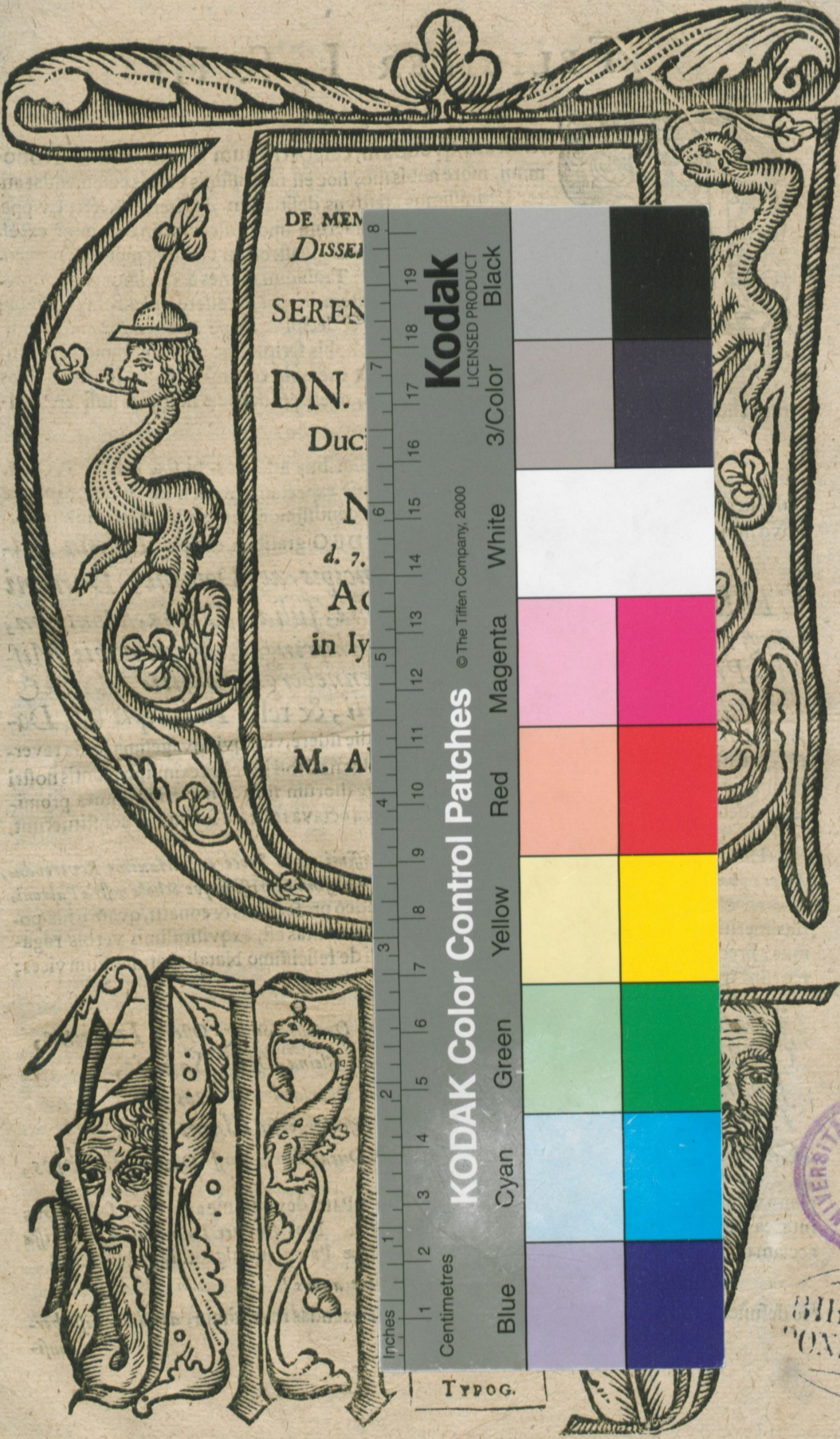
Sed satis de his hac quidem vice, P. P. Eisenbergæ ipso Serenissimi festo Natalitio h. e. 6. Januarii 1705.

F. H. 25, 51

X 2002 535

Ya
4432

DE MEN
 DISSE
 SEREN
 DN.
 Duc
 N
 d. 7.
 Ac
 in ly
 M. A

TYPOG.

